

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Pfv.I.21.339/2014/7.szám*

*A Kúria a Simonné dr. Zsúnyi Franciska ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Dobos Bálint ügyvéd által képviselt alperes ellen tartási szerződés megszüntetése iránt a Kiskunhalasi Városi Bíróságon 5.P.20.719/2011. számon folyamatban volt perében a Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.20.172/2014/4. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 54. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta az alábbi*

*í t é l e t e t :*

*A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.20.172/2014/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.*

*Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.*

*A le nem rótt 60.000 (Hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.*

*Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s*

*A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes és P. J-né (a továbbiakban: eltartott) testvérek voltak. Az eltartott férje halálát követően éveken át egyedül élt a k-i ingatlanában. Az eltartott az alperes családját régóta ismerte, az alperessel 2006-ban ismerkedett meg, a 2009 őszi-téli időszakra közöttük jó kapcsolat alakult ki. Az eltartott kérésére az alperes elvállalta az udvar kitakarítását, a kémény befejezését, külső festését, egy más személy által elkezdett, a kiskonyhát érintő munka befejezését, hólapátolást. Munkájával az eltartott elégedett volt.*

Az eltartott és az alperes 2010. március 2. napján Tanúl ügyvéd előtt írásbeli tartási szerződést kötött. A szerződésben rögzítették, hogy az alperes és családja 2010. január hónap óta gondozza P. J-nét mint eltartottat, őt rendszeresen látogatják, bevásárolnak részére, az ingatlana körüli szükséges munkálatokat elvégezték.

A szerződés 3. pontja szerint az alperes mint eltartó vállalta, hogy az eltartottat naponta meleg élelemmel ellátja, mos, főz, takarít, ruházatát rendben tartja, az ingatlant kívül-belül rendben tartja, emellett a betegségében ápolja, gondozza, gyógykezelteti, kórházi kezelése esetén látogatja, napi bevásárlásait megteszi. A szerződés kitért arra is, hogy az eltartott egészségi állapotának függvényében az eltartó vállalja, hogy tartási kötelezettségének közös háztartásban tesz eleget, az eltartottat saját ingatlanában ápolja, gondozza.

A szerződés 4. pontja szerint az eltartott nyugdíjával szabadon rendelkezik. Megállapodtak továbbá, hogy az ingatlannal kapcsolatban felmerülő rezsiköltségeket, a gyógyszerek költségét az eltartott viseli, szükség esetén az eltartó segít ezeknek a költségeknek a finanszírozásában, ha az eltartott ennek már nem tud eleget tenni.

A tartás ellenértékeként az eltartott az alperesre átruházta a k-i kivett lakóház, udvar megjelölésű, továbbá az ebben található ingóságokat, berendezési és felszerelési tárgyakat.

Az eltartott feltétlen hozzájárulását adta az eltartó javára a tulajdonjogának bejegyzéséhez tartási jog, holtig tartó haszonélvezeti jog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom mellett. A K-i Földhivatal a fenti ingatlan tulajdoni lapján a 2010. március 5. napján kelt határozatával az alperes nevére a tulajdonjogot, az eltartott javára a holtig tartó haszonélvezeti jogot, a tartási jogot és az utóbbi biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyezte.

A tartási szerződés 5. pontjában a felek a havi tartási díjat 50.000 forintban, míg a szerződés 11. pontjában az ingatlan forgalmi értékét 5.000.000 forintban határozták meg.

Az alperes az eltartottat - az alábbiakra figyelemmel - 2010. június 17. napjáig tartotta. A jelzett tartási időszakban az alperes a K-i Önkormányzatnál munkaviszony jellegű jogviszonyban állt, tartási kötelezettségét akként teljesítette, hogy naponta délelőtt és délután 2-2 óra időtartamban látogatta az eltartottat, hetente a hétfőtől szombatig terjedő napokon szociális otthonból meleg ételt hozatott. A reggelit és a vacsorát az eltartott pénzéből vásárolta meg.

Az eltartott a 2010. június 17. napjáig tartó időszakban tényleges gondozásra nem szorult, magára mosott, szükség esetén főzött, gyógyszerköltségeit maga viselte, önmagát képes volt ellátni.

A kezdeti jó kapcsolat a szerződő felek között rövid időn belül megromlott. Az eltartott 2010. április 22. napján zaklatott állapotban felkereste a tartási szerződést készítő ügyvédet azzal, hogy szeretné a szerződést megszüntetni. Arra panaszkodott, hogy az alperes elveszi tőle a nyugdíját. Az ügyvéd tájékoztatta arról, hogy a szerződés megszüntetése csak a felek közös akaratával történhet, egyoldalú kérésre nem. Ezt követően az alperes és az eltartott együttesen nem jelentek meg az ügyvédnél.

Az eltartott több ismerősének elbeszélte, hogy Tanú4-nek gyógyszer árával tartozik, de nincs pénze annak kifizetésére. Az ismerősök (többnyire szomszédok) 2010. június 17. napján, a nyugdíj kifizetésekor az eltartott ingatlana előtt várakoztak azzal az elhatározással, hogy a nyugdíjjal érkező postástól kapja meg Tanú4 a részére járó összeget. A Tanú4-nek járó pénz átvétele megtörtént. Ekkor jelen volt a felperes leánya, Tanú5 is. Tekintettel arra, hogy korábban az eltartott már jelezte a felperesnek: nincs megelégedve az alperes által nyújtott tartással, a felperes családja úgy döntött, hogy magukkal viszik az eltartottat a sz-i otthonukba. 2010. június 17. napján az eltartott a felperes lányához költözött Sz-re. Ezt követően az eltartott a Pszichiátriai Klinikáján gondozás alatt állt. Diagnózisaként nem-meghatározott depressziós epizód került rögzítésre. Pszichés állapotára tekintettel gyógyszeres kezelésben részesült.

Az eltartott 2011. február 5. napján - az alperes javára szóló végrendelet hátrahagyásával - elhunyt. A közjegyző az alperes részére végrendeleti öröklés jogcímén ideiglenes hatállyal adta át az eltartott hagyatékát.

Végintézkedés hiányában az eltartott törvényes örököse a felperes lenne.

Az eltartott a 2010. szeptember 17. napján érkezett keresetében a tartási szerződés megszüntetését kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperes a tartási szerződésben rögzített kötelezettségeinek nem tesz eleget, a közöttük szerződéskötéskor fennállt bizalmi viszony megromlott, az alperes vele szemben agresszíven lép fel, nyugdíját jogosulatlanul magához veszi, illetve tőle elveszi. Állítása szerint a bizalmi viszony megromlása miatt - amely az alperesnek róható fel - a szerződés eredeti célját nem tudja betölteni, még életjáradéki szerződéssé történő átváltoztatással sem.

Az eltartott halála miatt félbeszakadt eljárást az eltartott jogutódja folytatta, aki a jogelőd kereseti kérelmét fenntartotta.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a tartási szerződésben foglaltaknak eleget tett. A szerződés megszüntetésének esetére 453.900 forint, és ennek 2011. február 5. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata

megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

A felperes az alperes elszámolási igényét elismerte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes jogelődje és az alperes között 2010. március 2. napján létrejött tartási szerződés a felperes jogelődjének 2011. február 5. napján bekövetkezett halálával megszűnt. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 453.900 forintot, ennek kamatait, és rendelkezett a perköltség viseléséről. Megkereste az illetékes földhivatalt a jogváltás átvezetése végett.

Ítélete indokolása szerint az alperes saját előadása is alátámasztotta a felperes jogelődjének azt az állítását, hogy nyugdíjával szabadon nem rendelkezhetett, a reggeli és vacsora árát az eltartott fizette.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az eltartott és az alperes közötti bizalmi viszony megszűnt, kapcsolatuk megromlott. Bizonyítottanak látta továbbá, hogy az alperes egyes szerződéses kötelezettségeinek nem tett eleget, továbbá ingatlanának külső-belső állagmegóvási munkáját ellenérték fejében végezte.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254.§ (3) bekezdése értelmében helyes indokai alapján - helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperes jogelődje keresetében írtakat Tanúl ügyvéd, Tanú2, Tanú3 tanúk vallomása és részben az alperes elismerése is alátámasztotta abban a vonatkozásban, hogy az alperes teljes mértékben nem tett eleget a tartási szerződésben vállalt kötelezettségének, így az eltartott a nyugdíjával nem rendelkezett szabadon. Az eltartott és az alperes közötti kapcsolat, a bizalmi viszony - megítélése szerint is - megromlott, aminek következtében a tartási szerződés megszüntetésének helye volt. Megállapította, hogy miután a felperes az alperes módosított elszámolási igényét elismerte, az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte a felperest ezen összeg megfizetésére.

Az alperesnek a másodfokú tárgyaláson hivatkozott, az ingatlanban végzett beruházásaival kapcsolatban rámutatott, az alperes 37. sorszámú beadványában akként nyilatkozott, hogy ez irányú igényét másik perben hagyatéki hitelezői igényként kívánja érvényesíteni, ezért helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor erről nem rendelkezett.

A kamatfizetési kötelezettség mellőzésére irányuló csatlakozó fellebbezést alaptalannak ítélte.

A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati

kérelemmel. Hivatkozott arra, hogy mind az első-, mind a másodfokú ítélet jogszabálysértő, mert a bíróságok az ügy érdemét érintő lényegi kérdésben nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, továbbá a tényállást sem tárták fel teljes körűen. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen új határozat meghozatalával a kereset elutasítását, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint elengedhetetlen annak teljes körű feltárása, hogy tartásra kötelezettként eleget tett-e a szerződésben vállalt kötelezettségének. Hivatkozott arra, hogy ennek igazolására az eljárás során többször is indítványozta tanúk kihallgatását. Utalt egy 2013. szeptember 17-én kelt beadványára, és arra, hogy indítványainak sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem tett teljes mértékben eleget, majd ezen bizonyítási indítványok elutasításának ítéleti indokolásával is adós maradt. A Kúria felhívására előadta, hogy a felülvizsgálni kért határozat a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglaltakat sérti, mert nem tartalmazza, hogy a bíróság miért nem adott helyt valamennyi bizonyítási indítványának, holott az általa kihallgatni kért tanúk éppen arra tudtak volna nyilatkozni, hogy a tartási szerződésben foglaltakat maradéktalanul teljesítette. Hivatkozása szerint ezáltal a jogerős ítélet sérti a Ptk. 589.§ (2) bekezdésében foglaltakat is, mert nem állapítható meg, hogy magatartása miatt nem valósulhatott meg a szerződés célja. Ezen túlmenően - személyesen eljárva - további beadványt is előterjesztett, több okiratot mellékelve.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésének és a Pp. 275.§ (3) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet anyagi jogi jogszabálysértés vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha az az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bír.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglaltak (indokolási kötelezettség) megsértésére, azaz eljárásjogi szabálysértésre hivatkozott.

Ezzel összefüggésben a 2013. szeptember 17. napján kelt, hivatkozása szerint előterjesztett, tanúbizonyításra irányuló indítványának nemteljesítését és azt sérelmezte, hogy e bizonyítás elmaradását a másodfokú bíróság nem indokolta.

Az elsőfokú bíróság irataiban az alperes által hivatkozott - a felülvizsgálati eljárás irataihoz általa (személyesen) becsatolt - beadvány nem lelhető fel. A hivatkozott irat alperes által

megjelölt dátumából következően ennek a 2013. szeptember 12. napján tartott tárgyalásról 31. sorszámon készült jegyzőkönyv, és az ugyancsak 2013. szeptember 12. napján 31/I. sorszámon érkeztetett irat (a B.Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatának pártfogó ügyvéd kirendeléséről szóló határozata) után kellene az ügyiratban lennie. Ott azonban nem található. A szabályszerűen összefűzött iratban ezt követően megtett bírói intézkedések, beadványok, jegyzőkönyvek folyamatos, megszakítás nélküli sorszámozása arra utal, hogy az irat benyújtására az alperes részéről nem került sor. (A Kúria rámutat, az alperes által a felülvizsgálati eljárás során személyesen becsatolt iraton a Kiskunhalasi Városi Bíróság érkeztető bélyegzőjének lenyomata nem látható.)

A be nem nyújtott beadványt a bíróság értelemszerűen nem ismerhette meg, továbbá az azt követően tett alperesi nyilatkozatok és általa benyújtott beadványok (33. sorszámu, az alperes pártfogó ügyvédje által benyújtott beadvány, 36. sorszámu jegyzőkönyvben rögzített alperesi nyilatkozatok, 36/A/1. alatti alperesi beadvány, 37. sorszám alatti alperesi beadvány, 42. sorszámu jegyzőkönyvben rögzített alperesi nyilatkozatok) a felülvizsgálati eljárás során csatolt, 2013. szeptember 17. napjára dátumozott iratban olvasható bizonyítási indítványokat nem tartalmazták, és azokban az alperes arra konkrét utalást sem tett.

Az elsőfokú eljárás során tehát nem volt olyan, az alperes által előterjesztett bizonyítási indítvány, amelynek a bíróság nem tett eleget, így ebben a körben indokolási kötelezettség sem terhelte.

Rámutat a Kúria, hogy erre az alperes a másodfokú eljárás során maga sem hivatkozott az elsőfokú ítélet elleni 46. sorszámu fellebbezésében, továbbá annak 49. sorszámu indokolásában is csak általánosság szintjén utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság „nem tett eleget maradéktalanul” bizonyítási indítványainak.

Minderre tekintettel az eljárt bíróságok az alperes által hivatkozott eljárási jogszabálysértést nem követték - nem követhették - el, ezért a felülvizsgálati kérelem ez okból alaptalannak bizonyult.

A Kúria hangsúlyozza, a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés vizsgálatára van lehetőség, a jogerős ítélet általános jellegű felülvizsgálata nem lehetséges.

Rögzíthető azonban, hogy a másodfokú bíróság a tartási szerződés alperes általi megszegését a rendelkezésre álló bizonyítékok (tanúvallomások, ambuláns kezelőlap) tartalma alapján helytállóan állapította meg abban a vonatkozásban, hogy az eltartott a nyugdíjával - a szerződés kifejezett rendelkezése ellenére - nem

rendelkezhetett szabadon.

Ez a szerződés alperes általi megszegésének minősül, amely az ehhez társult bizalomvesztésre figyelemmel önmagában is elegendő ok annak megszüntetéséhez.

Ugyanakkor a Kúria utal arra, hogy azok a nem vitatott tények, miszerint az eltartott magára mosott, továbbá hogy a reggelit és a vacsorát az alperes az eltartott pénzéből vásárolta meg, önmagukban nem vezethetnek a szerződés megszüntetéséhez.

A tartási szerződés akkor is betöltheti szerepét, ha az eltartott önmagáról gondoskodni képes egészségi állapota miatt a szerződés fennállta alatt az eltartó nem kényszerül a szerződésben kikötött valamennyi szolgáltatást teljesíteni, illetve az eltartott a nyújtott szolgáltatásokat fenntartások nélkül elfogadja. Ezért az a körülmény, hogy az eltartott magára mosott, nem jelenti a szerződés alperes általi megszegését, arra vonatkozóan pedig, hogy a reggeli és a vacsora biztosításának módját az eltartott bármikor kifogásolta volna, nem merült fel peradat.

A felülvizsgálati kérelem alaptalannak bizonyult, amelyre tekintettel a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazott 78.§ (1) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni a felperes jogi képviselőjével összefüggésben felmerült, a felülvizsgálati kérelemmel vitatott értékhez (egyéves tartás értéke) igazodóan a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése szerint meghatározott összegű, az ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2015. április 29.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. bíró